

Gaber K. Trseglav, Primož Pirnat

Anja Krušnik Cirnski

Silence, I Love You

Neizrekljivosti tišine

Tišina.

Verjetno najpogosteje zapisana didaskalija v dramskih besedilih.

Tišina.

Ko sem razmišljala, o čem bom pisala, so mi na misel prišle marsikaterere reference: *Pijani* Ivana Viripajeva, *Sedem dni* Žige Divjaka in Katarine Morano pa *Koščki svetlobe* Simona Longmana ali pa Tarantinov *Šund* in nenazadnje odlična pesem dua Silence ... in mnoge, mnoge druge.

Trenutek tišine.

Potem pa me je prešinilo, da verjetno ne obstaja umetniško delo, ki se ga ne bi dalo povezati s tišino. Postalo mi je jasno, da so se avtorice lotile težke naloge.

Tišina.

Kaj pravzaprav je tišina? Odsotnost hrupa? Odsotnost zvokov?

Tišina.

Glavo so mi polnile različne fraze in stavki, ki so me asociirali na tišino. Dobra tišina. (Saj veste, večinoma mislimo na tisto, kar izreče Uma Thurman v filmu *Šund*:

»Uncomfortable silences. Why do we feel it's necessary to yak about bullshit in order to be comfortable? That's when you know you've found somebody special. When you can just shut the fuck up for a minute and comfortably enjoy the silence.«)

Tišina.

Dobre tišine, tiste, ki naj bi jih delili le z ljudmi, ki so nam blizu. Ne znamo se več pogovarjati. (Več? Kot da je tišina nekakšen simptom? Kot da s(m)o se včasih znali pogovarjati? Smo se sploh kdaj znali?)

Zatišje pred nevihto. (Zadnji miren trenutek, zadnji trenutek pred katastrofo. Pred nevarnostjo.)

Trenutek tišine. (Za nekoga. Nekomu v čast. Nekomu v spomin. Za obeleženje žalosti. Trenutek za žalost in velikokrat tudi za obžalovanje.)

Ne smemo biti tiho. (Odsotnost govora, zanikanje svojega lastnega mnenja, zanikanje mislečega bitja. Tiho pristajanje na kompromise.)

Nerodna tišina. (Ko jaz ne vem, pa tudi ti ne veš, kaj točno je tisto neizrečeno, tisto neizrekljivo, ki visi med nama.)

Bodi tiho. (Represija. Opozorilo na nevarnost.)

Tišina.

In podobno.

Tišina.

Poleg smeha, ki je bistveno manj zapleten za razumevanje, je tišina ena redkih univerzalnosti. Odnosi so se resda skozi zgodovino sociološko in psihološko spreminjali, a tišina je bila vedno zraven. A kako opisati tišino? Tišina – je kaj? Je zvok odsotnosti ali je odsotnost sama? Je odsotnost zvokov in hrupa? Ali je dušična praznina? Kaj je bistvo tišine?

Tišina.

Dramsko besedilo *Tišina med nami* nikakor ne more biti lahkotno besedilo. Kot že sam naslov napoveduje, govori o odnosnih tišinah, naslov je metafora medsebojno izmenjanih besed, ki jih je preveč, a povedo premalo. Avtorice se didaskalijam s tišinami kar precej pogosto posvečajo.

Tišina.

Manj tišin. Več besed. Vendar dan ne bo nič boljši, kot je bil konec prejšnjega.

Tišina.

Tišina bratov. Tišina dedov. Tišina genov. Tišina dediščine. Brata, ki si hočeta povedati nekaj novega, vendar si ne povesta nič več od trenutnega stanja-sranja. Dediščina je sicer star, boleče aktualen desničarski roman. Zakaj boleče aktualen? Dediščina je očitno pojem, ki je globoko zakoreninjen v slovenstvo. Eden od bratov – ni podoben mami, drugi ji je podoben preveč. Srečanje je boleče in polno tišin. Dedovanje hiše itd. – mar ni to spor, prisoten v vsaki, pristno slovenski družini? Mar ni to zadeva, ki jo hočemo še tako izobraženi intelektualci podati v polje izobrazbe, humanosti in še česa? Pa čeprav nazadnje pripade polju predsodkov in »zdrave pameti«

Tišina.

Vprašanje, ki ga zastavlja drugi del. Proti čemu se borim? Proti kakšnin ljudem in zakaj? Vljudnim? Mogočnim? Tistim, ki omogočajo represijo?

Tišina.

Tišina.

Naj dramsko situacijo zaplete skorajda očarljiva, luštna, a obenem popolnoma smešna situacija. Dekliščina. Smešna, mogoče v čisto najslabšem pomenu besede, saj izdaja romantično komedijo, a obenem nabolj iskreno, saj si liki povedo, izpovedo in dopovedo (v kolikor je le to mogoče) vse – kar se pač da.

Tišina.

Tišina zanikanje – neizrečenosti so sestavni del tišine. Neizrečenosti ali neizrekljivosti? Kakorkoli. Drugi del, ko pridejo vse skrivnosti na plano, se vsem skrivnostim odpovedo. Lepim in slabim.

Dajo prostor tistemu, s čimer zaradi neznanja in brez orodij nimajo možnosti, da bi karkoli rešile. In mogoče celo ne rešile, temveč zgolj bile. Tišina – pustiti prostor drugemu, da spregovori, ki pa nikoli ne spregovori tega, kar bi radi slišali. Zadnjič sem nekje naletela na vprašanje: Kaj bi si želeli slišati v tem trenutku? Vprašanje me je pustilo brez besed. V tišini? Ne, v moji glavi je bilo tako zabavno kot tragično. V tišini se toliko zgodi. Če izzamemo prostorsko kvaliteto (Robbov vodnjak), temu besedilu le stežka rečemo omnibus. Mogoče pa je omnibus v doživljanju, ki doživi vrhunec v zmedi Ize Strehar, dramatičarke, ki kaos obvlada enako dobro kot očitno nerazčiščene emocije.

Žalibog.

Tišina je ena izmed bolj popularnih didaskalij. Zakaj? Enostavno. Lik ne ve, kaj bi rekel – tišina. Je tiho. Ne odgovori.

Tišine razumemo kot odsotnost zvoka. Odsotnost hrupa.

A tišina ni le odsotnost hrupa.

Je odsotnost besed.

Človek, ki pripada tišini in neizrekljivemu ... Ni okej. Vsaj ne tukaj in ne zdaj.

Zato zdaj izrekam: Vse je okej. Vsemu navkljub in vsemu za. Vse je okej. Rada te imam.

Tišina.

Za konec bi rada z vami delila najlepše odlomke o tišini, ki sem jih kdajkoli prebrala. Nahajajo se v prvih dveh delih trilogije *Kraljemorčeva kronika – Imenu vetra* in *Modrijanovem strahu*.

Spet se je znočilo. Krčmo pri Kažiskali je ovijala tišina, tišina v treh delih. Njen najbolj zaznavni del je bil votel mir. Odmeval je in prihajal iz tistega, kar je manjkalo. Če bi pihal veter, bi ječal med drevesi, (...) Če bi se oglasila glasba ... ampak ne, glasbe seveda ni bilo. Pravzaprav ni bilo ničesar od naštetega, zato je tišina vztrajala. Notri sta se pri vogalu pulta grbila moža. Tiho in odločno sta zavračala pijačo ter se ogibala resnemu pretresanju neugodnih novic. Tako sta veliki prazni tišini dodala manjšo, čezmerno. Nastala je neke vrste zlitina, kontrapunkt. Tretje tišine ni bilo lahko odkriti.

Tišina.

Tišina je zanikanje – nečesa že. Mogoče samega sebe. Neizrekljivosti pripadajo tišinam. Zato zdaj izrekam: Rada te imam in karkoli potrebuješ, karkoli moraš narediti ... no, tukaj sem.

Minuta tišine. 4

Vse to, kar si zanikamo, vse to, čemur se odpovedujemo, zahteva tišino. Takšno ali drugačno. Zato – ne minuto, samo sekundo tišine. Zame, zanj in za kogarkoli.